

KHI NƯỚC ANH MUỐN RỜI KHỎI LIÊN MINH CHÂU ÂU (EU)

PGS. TS. Đinh Công Tuấn

Tổng Biên tập Tạp chí Nghiên cứu Châu Âu

Lời Tòa soạn: Nhân sự kiện thủ tướng Anh David Cameron, ngày 23-01-2013, tại London đã tuyên bố: Nếu chiến thắng trong cuộc bầu cử Quốc hội năm 2015, ông sẽ tổ chức trưng cầu dân ý vào năm 2017 xem người dân Anh có muốn nước Anh tiếp tục nằm trong Liên minh Châu Âu (EU) nữa hay không! Trước sự kiện gây chấn động dư luận khắp châu Âu và thế giới, đài truyền hình Kỹ thuật số VTC đã mời PGS. TS. Đinh Công Tuấn, Tổng Biên tập Tạp chí Nghiên cứu Châu Âu bình luận về chủ đề này. Buổi ghi hình đã phát sóng trực tiếp vào hồi 9h00 sáng chủ nhật ngày 03-02-2013 trong chương trình "Thế giới 7 ngày" trên kênh VTC 14.

Để bạn đọc nắm bắt và hiểu rõ về sự kiện này, Tạp chí Nghiên cứu Châu Âu xin đăng lại những câu hỏi và trả lời giữa phóng viên Dương Đức Diệp với PGS. TS. Đinh Công Tuấn ngày 03-02-2013. Đề mục bài viết do Ban Biên tập chúng tôi tự đặt, mong bạn đọc xa gần chỉ ý đón xem.

Câu hỏi 1: *Thưa ông, thời gian qua nước Anh đã yêu cầu thương lượng lại các điều khoản về tư cách thành viên EU của nước này, hoặc sẽ trưng cầu dân ý để rút khỏi EU. Tại sao nước Anh lại đòi hỏi thương lượng lại tư cách thành viên của nước mình? Xin ông cho biết những nguyên nhân cụ thể?*

Trả lời: Như chúng ta đã biết, nước Anh vốn là nước có vị trí rất lớn trên thế giới và ở Liên minh Châu Âu (EU). Việc Thủ tướng Anh tuyên bố trưng cầu dân ý để xem

xét việc rút nước Anh ra khỏi EU đã gây chấn động ở cả EU và trên thế giới. Vì sao Thủ tướng Anh lại đưa ra tuyên bố như vậy? Theo tôi có những nguyên nhân sau:

Nguyên nhân thứ nhất:

Tuyên bố của Thủ tướng Anh xuất phát từ động cơ chính trị, ông muốn khuấy lên sự kiện này nhằm giành lấy lá phiếu của cử tri Anh cho Đảng Bảo thủ trong cuộc bầu cử Quốc hội vào năm 2015. Trong Đảng Bảo thủ Anh của thủ tướng Cameron có nhiều nghị sĩ đã phản đối nước Anh tham gia EU,

muốn tranh thủ những lá phiếu của họ, buộc Thủ tướng Anh Cameron phải đưa ra ý kiến muốn tổ chức trưng cầu dân ý. Trong giai đoạn hiện nay, Đảng UKIP đang có thành công lớn, mà đảng này lại có lập trường chống EU quyết liệt, muốn tranh thủ lá phiếu của Đảng UKIP, ông Cameron buộc phải đưa ra ý kiến muốn tổ chức trưng cầu dân ý. Ngoài ra, Công đảng Anh, đảng đối lập lớn nhất luôn ủng hộ nước Anh hội nhập với EU, vì muốn tranh thủ lá phiếu, ông Cameron tuyên bố sẽ trưng cầu dân ý việc nước Anh có tham gia EU nữa hay không, vì nước Anh nếu tiếp tục tham gia EU, thì phải thu được những lợi ích lớn hơn trong EU.

+ *Về chính trị*: Nước Anh phải có vị trí như nước Đức, Pháp, giữ vai trò đầu tàu, dẫn dắt, lãnh đạo trong EU.

+ *Về kinh tế*: Nước Anh phải có vị trí xứng đáng trong EU, là trung tâm tài chính của thế giới, xứng với vị trí trung tâm thị trường tài chính thế giới ở London hiện nay. Anh không muốn để EU kiểm soát, tổ chức đánh thuế các giao dịch tài chính ở trung tâm tài chính London. Mặt khác, trong cuộc chống khủng hoảng nợ công châu Âu, nước Anh muốn EU phải lắng nghe tiếng nói của mình trong việc đóng góp quỹ cứu trợ EU về nợ công, phải để Anh có tiếng nói trong các hoạt động kinh tế của toàn khối EU.

+ *Về hội nhập EU*: Nước Anh muốn thông qua sự kiện này buộc EU phải tiến hành cải tổ EU sao cho EU phát triển theo hướng *mở, linh hoạt, minh bạch hơn* để

nước Anh phát huy vai trò lãnh đạo, chi phối EU trên các bình diện, chính trị, kinh tế, xã hội.

Nguyên nhân thứ hai:

- Nước Anh có tư duy độc lập, có nhận thức, hành động độc lập, nhiều khi trái chiều. Ví dụ: Đi bên trái đường, chạy xe ô tô tay lái nghịch; các đơn vị đo lường khác thế giới: đo lường chiều dài (mile), cân nặng (pound),...

- EU ra đời năm 1951 với Cộng đồng Than - Thép Châu Âu do 6 nước Đức, Pháp, Italia, Hà Lan, Bỉ, Lucxambua sáng lập. Mãi đến 1973 Anh mới tham gia EU, sau 3 lần làm đơn xin gia nhập không thành do Pháp phản đối. Lý do Tổng thống Pháp (Đờ Gôn) phản đối vì Anh là nước theo chủ nghĩa biệt lập, luôn tính toán lợi ích quốc gia, e rằng khi tham gia EU sẽ ảnh hưởng đến liên kết cho cộng đồng chung EU. Và Anh là đồng minh chiến lược của Hoa Kỳ, Pháp e rằng khi tham gia EU, Anh sẽ làm cho EU mất đi vai trò độc lập, chủ động trong quan hệ với Hoa Kỳ.

Tham gia EU từ năm 1973, nhưng nước Anh luôn hành động theo lợi ích quốc gia, ít có đóng góp cho sự liên kết nhằm xây dựng cho Liên minh EU. Cụ thể là Anh đã không tham gia Khu vực Đồng tiền chung (Eurozone), không tham gia Hiệp ước Sengen - Hiệp ước Tự do di lại của EU, không tham gia hợp tác về tư pháp, nội vụ, cảnh sát, tài chính,... Đặc biệt sau khủng

hoàng tài chính, nợ công châu Âu, Anh đã không tích cực cùng các nước EU cứu trợ cho Khu vực Đồng tiền chung Châu Âu, cụ thể đã không tán thành ký Hiệp ước Kỳ luật ngân sách vào năm 2011, không nhất trí thông qua Hiệp ước Ngân sách cuối tháng 12/2012 của EU v.v...

Câu hỏi 2: Ông nhận định ra sao về vai trò của nước Anh trong Liên minh Châu Âu?

Trả lời: Là nước có nền kinh tế lớn thứ hai (sau Đức) trong EU, Anh có vị trí dẫn đầu, đi đầu trong EU. Năm 2010 tăng trưởng kinh tế Anh đạt 2.189 tỉ USD, là 1 trong 7 nước kinh tế phát triển trên thế giới (G.7) có ảnh hưởng to lớn đến sự phát triển của nền kinh tế thế giới, là 1 trong 5 nước thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc, vì vậy, Anh có vị trí rất lớn về chính trị trên thế giới.

Trước cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu từ năm 2008, nền kinh tế Anh có những đặc điểm sau:

- Kinh tế vĩ mô phát triển mạnh mẽ, ổn định;

- Lãi suất và lợi tức trái phiếu chính phủ ổn định, tỉ lệ lạm phát và chỉ số giá tiêu dùng giữ ở mức dưới 3% GDP;

- Nợ công ổn định ở mức thấp;

Bong bóng bất động sản có chiều hướng ngày càng phình to;

- An sinh xã hội theo mô hình thị trường tự do, cũng giống như Hoa Kỳ, phúc lợi chủ

yếu dành cho người nghèo, người dễ bị tổn thương trong xã hội. Nhà nước chi can thiệp khi các thành viên trong xã hội gặp rủi ro, tỉ lệ thất nghiệp khoảng 5,1% (năm 2002).

Sau cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu năm 2008, những tác động của khủng hoảng đã ảnh hưởng mạnh mẽ đến nền kinh tế Anh. Tăng trưởng GDP năm 2008 ở Anh -1,5%, năm 2009: 0,5%, 2010: 0,5%, 2011: 0,2% và 2012: 0,2%. Kinh tế Anh giai đoạn này có những đặc điểm sau:

- Khu vực tài chính Anh ảnh hưởng trực tiếp từ cuộc khủng hoảng tín dụng dưới chuẩn của Hoa Kỳ;

- Khủng hoảng tín dụng lan sang hệ thống ngân hàng Anh;

- Thị trường bất động sản chịu tác động trực tiếp, nghiêm trọng;

- Khủng hoảng tài chính đã tác động đến hoạt động xuất nhập khẩu của Anh, gây ra sụt giảm cả xuất, nhập khẩu. Tuy vậy, Anh vẫn có tỉ lệ xuất, nhập khẩu > 50% với EU;

- Dòng vốn đầu tư ra, vào Anh đều chịu ảnh hưởng nặng nề. Tuy vậy đầu tư của Anh vào EU vẫn hơn 50%;

- Nguy cơ khủng hoảng nợ công lớn. Tỉ lệ thâm hụt ngân sách năm 2009 là 11,5%, 2010: 10%, 2011: 8,5%. Tỉ lệ nợ công năm 2009: 70% GDP, 2010: 75%, 2011: 82%;

- Tỉ lệ thất nghiệp ở Anh vẫn đạt con số tương đối cao, khoảng 7,9%, đặc biệt tỉ lệ thất nghiệp trong giới trẻ ngày càng cao;

- Từ khi Đảng Bảo thủ của thủ tướng David Cameron nắm chính quyền (năm 2010), nước Anh đã thi hành chính sách thắt chặt chi tiêu hòng làm giảm nguy cơ nợ công tăng cao và nhằm giảm thâm hụt ngân sách. Các nhu cầu an sinh xã hội được đảm bảo, nhưng chỉ tập trung vào các nhóm xã hội được chọn lọc, đặc biệt là nhóm xã hội dễ bị tổn thương như người già, trẻ em, người lao động có kỹ năng thấp. Anh đã tích cực thi hành các chính sách năng lượng sạch, xanh, chính sách bảo vệ môi trường, chính sách lao động tích cực, chính sách tiết kiệm v.v...

Nói tóm lại, nước Anh có một vị trí rất quan trọng trong EU và trên thế giới. Về chính trị, nước Anh còn có vị trí rất quan trọng trong việc kết nối giữa EU và Hoa Kỳ.

Câu 3: Giả sử trường hợp nước Anh rút khỏi Liên minh Châu Âu (EU) thì hành động đó sẽ có tác động ra sao đến EU và nước Anh?

Trả lời: Tôi cho rằng, trường hợp nước Anh rút khỏi EU ít có khả năng xảy ra. Nhưng nếu xảy ra thì đây là cơn địa chấn lớn trong trật tự chính trị và kinh tế hiện nay trên thế giới và ở châu Âu.

Tại sao tôi nói như vậy? Bởi vì:

1. Thế giới hiện nay, từ sau Chiến tranh Lạnh, đã hình thành một trật tự thế giới mới.

+ Về chính trị: Trật tự “nhất siêu, đa cường, đa trung tâm” đang chuyển dần sang trật tự “đa cực hóa”. Trong trật tự đa cực này, Mỹ vẫn là siêu cường duy nhất, cùng với các cường quốc khác như Nga, Trung

Quốc, Liên minh Châu Âu trong đó có Anh, cùng với các nước mới nổi như Ấn Độ, Braxin,... có vai trò rất lớn trên thế giới. Thế giới hiện nay đang hình thành các nhóm G.2 (Mỹ, Trung Quốc), G.7 (7 nước công nghiệp phát triển), G.8 (thêm Nga), đặc biệt là tam giác Mỹ - Nga - Trung v.v... luôn có vai trò và vị trí hết sức quan trọng trong trật tự chính trị thế giới hiện nay.

+ Về kinh tế: Sau Thế chiến thứ Hai, hình thành ba trụ cột của nền kinh tế thế giới: Mỹ - Nhật Bản - EU, sau này thêm Trung Quốc, cùng với các nhóm G.7, G.8, G.20, BRIC... luôn luôn đóng góp vai trò cực kỳ quan trọng trong trật tự kinh tế thế giới mới.

2. Nếu nước Anh tách ra khỏi EU sẽ có tác động bất lợi cho trật tự thế giới mới nói chung và cho sự liên kết, ổn định, đoàn kết, vững mạnh của EU nói riêng.

+ **Đối với EU**, việc Anh ra khỏi Liên minh Châu Âu sẽ tạo ra một tiền lệ xấu cho sự liên kết nội khối từ kinh tế đến chính trị của EU. EU trải qua hơn 60 năm hình thành và phát triển, vốn đã có sự liên kết chặt chẽ, nay việc Anh ra khỏi EU sẽ tạo ra một sự trục trặc trong guồng máy EU đang vận hành rất trơn tru, tạo ra những hành động vô kỷ luật, muốn xin vào xin ra tùy tiện, không có kiểm soát, điều đó sẽ gây ra sự mất đoàn kết, bất ổn định, khuyến khích chủ nghĩa dân tộc trong cộng đồng EU, làm cho EU có nguy cơ bị đổ vỡ. Mặt khác, nước Anh từ trước đến nay luôn là đồng minh chiến lược rất quan trọng của Hoa Kỳ, việc Anh xin ra khỏi EU

sẽ có hệ lụy lớn, gây tác động xấu trong quan hệ giữa Hoa Kỳ với EU, và Anh sẽ mất đi vai trò trung tâm kết nối giữa Hoa Kỳ và EU.

+ **Đối với nước Anh**, việc Anh xin ra khỏi EU, trước mắt nước này có được những lợi ích ngắn hạn như sau:

- Hàng năm không phải đóng góp vào ngân sách EU 8 tỉ Euro;

- Người nông dân Anh sẽ bán được nhiều sản phẩm hơn do không phải chịu những quy định chung trong chính sách nông nghiệp của EU;

- Thị trường tài chính, hệ thống ngân hàng Anh sẽ thu được nhiều lợi nhuận hơn trong việc phát huy vai trò của thị trường tài chính thế giới London, không chịu sự quản lý của EU, không phải nộp thuế giao dịch tài chính thế giới...

- Anh cũng không phải nộp các khoản tiền cho quỹ cứu trợ cho Khu vực Đồng tiền chung Châu Âu (Eurozone) nhằm giúp các nước nợ công ở châu Âu hiện nay.

Tuy vậy, tác hại đối với nước Anh khi xin ra khỏi EU là không hề nhỏ.

- **Về chính trị:** Uy tín của nước Anh sẽ bị giảm sút. Anh sẽ trở thành “hoang đảo cô độc” ở trung Đại Tây Dương, sẽ mất đi vị trí chiến lược cầu nối giữa Hoa Kỳ và EU. Vì lợi ích của mình ở EU, Hoa Kỳ đã cảnh báo nếu Anh rời khỏi EU thì chắc chắn mối quan hệ Mỹ - Anh sẽ bị rạn nứt, và không hiểu mối quan hệ này còn có tiếp tục nữa hay không?

- **Về kinh tế:**

- Nông dân Anh phải từ bỏ hàng tỉ Euro tiền trợ giúp của EU;

- Các doanh nghiệp Anh khi xuất khẩu hàng hóa vào EU sẽ phải chịu các khoản thuế cao hơn (Anh chiếm 53% xuất khẩu vào EU);

- Nước Anh chỉ mạnh mẽ khi EU 27 là một chỉnh thể thống nhất, nếu tách khỏi EU, nước Anh sẽ phải “đơn thương độc mã” trong cuộc cạnh tranh khốc liệt với các nền kinh tế lớn trên thế giới như Mỹ, Trung Quốc, BRICS... chắc chắn nước Anh sẽ tụt hậu nhanh chóng về kinh tế.

Câu 4: Với mong muốn nước Anh tiếp tục là thành viên EU thì liệu châu Âu có đồng ý với yêu cầu thương lượng lại các điều khoản về tư cách thành viên của nước Anh hay không?

Trả lời:

1. Ý định của nước Anh muốn tổ chức trưng cầu dân ý việc nước Anh có ở lại EU nữa hay không là nhằm muốn cái tổ EU sao cho EU sẽ trở thành tổ chức năng động, cởi mở, minh bạch, giàu sức cạnh tranh hơn. Mặt khác, thông qua sự kiện này, nước Anh sẽ thu được nhiều lợi ích cả về địa vị chính trị và kinh tế trong EU, những điều mà trong thời gian gần đây, nước Pháp và Đức luôn giữ vai trò to lớn, chi phối EU.

2. Nhưng nếu các nước EU đồng ý yêu cầu của Anh thì vô tình EU đã phá vỡ tính nhất quán, tạo ra một tiền lệ xấu, sẽ có nguy cơ gây ra sự tan rã EU trong tương lai. Vì

vậy, theo tôi phần lớn các nước EU sẽ phản đối Anh yêu cầu thương lượng lại các điều khoản EU, nếu có thương lượng lại, các nước trong EU sẽ giữ vững nguyên tắc không làm tổn hại đến quyền lợi chung của cả khối, nếu có nhân nhượng thì đó là những điều EU cho phép, không vượt qua nguyên tắc chung của EU.

Câu 5: *Thưa ông, liệu viễn cảnh một Liên minh Châu Âu không có nước Anh có xảy ra không?*

Trả lời: Sẽ rất khó cho một kịch bản nước Anh rời khỏi EU. Nhưng nếu nhân dân Anh thông qua cuộc trưng cầu dân ý muốn tách khỏi EU, đương nhiên EU phải chấp nhận kịch bản xấu đó. Nhưng khi đó, EU muốn phát triển được nhất định sẽ phải cấu trúc lại mô hình liên kết cả về chính trị, kinh tế, xã hội nhằm xây dựng một EU mới, cái tổ mạnh mẽ, có sức cạnh tranh, vững mạnh hơn, phải đề cao liên kết nội khối, xây dựng nhà nước liên bang EU vững mạnh, nhiều quyền hơn, trên nguyên tắc bỏ phiếu đa số quyết định thay thế dần dần cho nguyên tắc đồng thuận.

Câu 6: *Hoa Kỳ - đồng minh nước Anh đã sớm đưa ra cảnh báo việc Anh cân nhắc thay đổi cơ cấu quan hệ với EU có thể gây ra tổn hại quan hệ giữa London và Washinton, thậm chí Anh có thể bị gạt ra rìa trong những vấn đề quốc tế. Lợi ích của Hoa Kỳ trong vấn đề này là gì?*

Trả lời: Một câu hỏi đặt ra: “Hoa Kỳ liệu có mong muốn duy trì mối quan hệ đặc biệt với nước Anh khi Anh không còn ảnh hưởng gì ở châu Âu hay không?” Câu trả lời: Tất nhiên là không!

1. Chính trị, an ninh:

- Xét cho cùng, với vị trí là siêu cường duy nhất, có chiến lược toàn cầu, Mỹ sẽ rất phản đối nước Anh, một đồng minh chiến lược của Mỹ trên thế giới, nước nắm giữ chiến lược quan trọng trong vai trò cầu nối giữa Mỹ và châu Âu lại xin ra khỏi EU, một đồng minh chiến lược của Mỹ ở châu Âu. Khi đó sẽ ảnh hưởng xấu đến chiến lược toàn cầu của Hoa Kỳ trong khu vực châu Âu. Làm giảm sức mạnh tổng hợp giữa Hoa Kỳ và EU.

- Sau Chiến tranh thế giới thứ Hai, Mỹ thông qua Hiệp ước Marshall nhằm trợ giúp các nước châu Âu khôi phục, xây dựng lại vị trí chiến lược, kinh tế, an ninh quân sự của Tây Âu trong châu Âu. Thông qua NATO. Mỹ giữ vai trò quan trọng trong hợp tác an ninh, quốc phòng với châu Âu. Mỹ đã bố trí chiến lược quân sự, an ninh đặc biệt với Tây Âu trong khuôn khổ NATO, trong đó nước Anh là một đồng minh chiến lược tin cậy, lâu dài, có truyền thống hợp tác lâu đời với Mỹ.

Vì vậy vai trò cầu nối của Anh là rất quan trọng trong hợp tác Mỹ - NATO, Mỹ - EU.

2. Về kinh tế:

- Mỹ - EU - Nhật Bản là tam giác phát triển, ba trụ cột quan trọng của nền kinh tế thế giới. Hợp tác kinh tế Mỹ - EU được phát triển trên rất nhiều lĩnh vực, đặc biệt ở ba lĩnh vực: thương mại, đầu tư, viện trợ phát triển ODA.

- Mỹ và EU luôn là nhà thương mại, nhà đầu tư và viện trợ phát triển lớn nhất của nhau, trong đó Anh giữ vị trí cực kỳ quan trọng trong hợp tác kinh tế Mỹ - EU. Nếu Anh rút khỏi EU sẽ làm cho trật tự kinh tế này bị ảnh hưởng nghiêm trọng, Mỹ sẽ giảm sức mạnh kinh tế và giảm vai trò trong quan hệ kinh tế với châu Âu.

Tóm lại: Mỹ có lợi ích vô cùng to lớn khi Anh tiếp tục ở lại EU.

Câu 7: Hành động của Anh xin ra khỏi EU càng minh chứng sự chia rẽ trong EU hiện nay. Ông nhận định như thế nào về ý kiến trên cũng như sự đoàn kết giữa các nước EU?

Trả lời:

1. Ra đời từ năm 1951, đến năm nay 2013, EU có lịch sử hình thành và phát triển trên 60 năm. Nói chính xác là trải qua 62 năm phát triển, EU đã đạt được những thành tựu to lớn cả về chính trị và kinh tế, xây dựng được liên minh kinh tế, chính trị với đồng tiền chung, hải quan chung, thị trường chung, chính phủ chung (Ủy ban Châu Âu, Hội đồng Châu Âu), Ngân hàng TW Châu

Âu, cho phép các nước được tự do đi lại (Hiệp ước Schengen), có chính sách đối ngoại và an ninh chung v.v. Điều đó khẳng định sự liên kết, hội nhập của EU cả về kinh tế và chính trị rất to lớn.

2. Tuy vậy, EU đã gặp phải không ít những thách thức:

- **Kinh tế:** Cuộc khủng hoảng nợ công châu Âu đã tác động mạnh mẽ làm cho thể chế kinh tế EU bộc lộ những khuyết tật sâu sắc:

- Mâu thuẫn trong mô hình phát triển kinh tế của EU;

- Không có chính sách tài khóa, còn chính sách tiền tệ thì bất cập;

- Hệ thống an sinh xã hội: đóng ít, hưởng nhiều còn nhiều khuyết tật cần phải được cải cách mạnh mẽ;

- Quản trị kinh tế (cách thức quản lý bất cập) còn nhiều yếu kém.

Từ đó gây ra mâu thuẫn sâu sắc giữa các nước thành viên trong EU nhằm giải quyết khủng hoảng nợ công, nhằm cải tổ, tái cấu trúc hệ thống kinh tế của EU trong tương lai.

Hiện nay giữa các nước có vị trí cứu trợ nợ công mâu thuẫn với các nước nợ công về cách thức giải quyết cuộc khủng hoảng. Mâu thuẫn về cách làm, cách chữa trị nợ công, quản trị kinh tế giữa các nước lớn trong EU như: giữa Anh và Pháp, Anh với EU, Pháp và Đức... ngày càng sâu sắc. Ví dụ: Cuộc tranh cãi gay gắt của các nước thành viên EU

nhằm thông qua Hiệp ước Kỷ luật ngân sách, Hiệp định Đóng góp tài chính (mức đóng góp của các nước thành viên cho EU từ năm 2014 đến 2020).

- *Chính trị:*

- Mâu thuẫn về sự lãnh đạo của Nhà nước Liên bang EU với vai trò độc lập tự quyết của các nước thành viên;

- Mâu thuẫn trong việc trưng cầu dân ý nhằm thông qua Hiệp ước Hiến pháp (Hiệp ước Lisbon);

- Mâu thuẫn giữa cơ chế ra quyết định đồng thuận và bỏ phiếu quá bán;

- Mâu thuẫn giữa vị trí nước lớn và nước nhỏ;

- Mâu thuẫn giữa các đảng chính trị: Đảng Cánh tả và Đảng Cánh hữu;

- Mâu thuẫn giữa nhóm nước lớn có vai trò: Đức, Pháp với các nước nhỏ v.v...

Những mâu thuẫn đó nảy sinh trong quá trình phát triển của EU nhằm xây dựng một EU dân chủ, văn minh là đương nhiên. Và vì vậy mà năm 2012 vừa qua, EU vẫn phát triển và có một số tiến bộ nổi bật như sau:

- Các cuộc họp thượng đỉnh vẫn diễn ra thường xuyên (mỗi tháng họp 1 lần) đã thông qua nhiều hiệp định, nghị quyết có hiệu quả cao, tháo gỡ khó khăn, bảo vệ những thành tựu hội nhập, đạt được những "thắng lợi nhỏ" trong việc đối phó với cuộc khủng hoảng toàn diện trong EU.

- Có nhiều dấu hiệu tích cực như:

+ Cách thức tiến hành của EU có tính tổ chức cao, ví dụ:

• Gỡ được quả bom nổ chậm Hy Lạp ra khỏi Eurozone, đưa ra quyết định cứu trợ theo từng giai đoạn, gắn chặt với các cam kết của chính phủ Hy Lạp về thắt chặt chi tiêu. Hiện nay Hy Lạp đã gần qua cơn nguy kịch nhất.

• ECB (Ngân hàng TW Châu Âu) được phép mua không hạn chế các trái phiếu chính phủ trên các thị trường thứ cấp. Đức là nền kinh tế số 1 của EU trước kia không muốn dùng ECB như một công cụ để kiềm chế khủng hoảng, nay đã bật đèn xanh. Sự tham gia của ECB đã làm giảm nguy cơ phá sản của nhiều quốc gia. Vai trò của ECB được đề cao trong việc xây dựng liên minh ngân hàng, do vậy ECB được phép quản lý toàn bộ 6.000 ngân hàng của EU.

• Quỹ Bình ổn Châu Âu (ESM) chính thức có hiệu lực, số vốn khoảng 400 – 500 tỉ Euro. Như vậy, 2 kênh ECB và ESM sẽ can thiệp nhanh chóng nhằm chống cuộc khủng hoảng nợ công.

• Cuối năm 2012 EU đã thông qua được Hiệp ước Ngân sách, bước tiếp theo là rà soát hoạt động của hệ thống ngân hàng.

Chính trị: EU đã đoạt được giải Nobel hòa bình cho việc đóng góp tích cực vào việc phi quân sự hóa, giải quyết hòa bình các điểm nóng trên thế giới,...và ngày càng có tiếng nói trọng lượng trên thế giới.

Câu 8: Đứng trước tình hình đó, nhiệm vụ của Liên minh Châu Âu trước mắt cần phải giải quyết là gì?

Trả lời:

1. Đoàn kết, xây dựng niềm tin về con đường EU đã chọn 62 năm qua: thực hiện quá trình từ nhất thể hóa kinh tế đến nhất thể hóa chính trị. Tạo ra các vốn xã hội to lớn trong EU.

2. Tiếp tục thực hiện “chính sách khắc khổ, thắt lưng buộc bụng”;

+ Cắt giảm chi tiêu công;

+ Cắt giảm lương, giảm biên chế, giảm chính sách an sinh xã hội.

3. Tiếp tục thực hiện chính sách thúc đẩy tăng trưởng kinh tế, thúc đẩy sản xuất phát triển:

+ Cải cách các doanh nghiệp, đặc biệt những doanh nghiệp nhà nước làm ăn không hiệu quả, các doanh nghiệp vừa và nhỏ với mục tiêu thu hút nhiều nguồn lực để phát triển kinh tế;

+ Kêu gọi đầu tư nước ngoài;

+ Đa dạng hóa quan hệ thương mại giữa EU và các đối tác kinh tế khác nhau trên thế giới;

+ Hoàn thiện thị trường chung trên các lĩnh vực dịch vụ, năng lượng, số hóa; tiếp tục đàm phán với các đối tác xây dựng khu vực tự do thương mại với Mỹ, Canada, Nhật Bản, Singapore và cả Việt Nam chúng ta.

4. Cải cách kinh tế, hoàn thiện mô hình phát triển kinh tế trong tương lai:

- Xây dựng liên minh ngân hàng quản lý 6.000 ngân hàng, nâng cao vai trò của Ngân hàng Trung ương Châu Âu, xây dựng liên minh tài khóa (chính phủ kinh tế) trong tương lai;

- Cải cách hệ thống ngân hàng, sử dụng tốt, linh hoạt chính sách tiền tệ với các công cụ lãi suất, ngoại tệ...

5. Xây dựng, phát triển hài hòa mối quan hệ giữa Nhà nước Liên bang, siêu quốc gia EU (Ủy ban Châu Âu, Hội đồng Châu Âu,...) với các nước thành viên. Phát huy mạnh mẽ vai trò lãnh đạo của Nhà nước Liên bang, đồng thời phát huy vai trò tự chủ của các nước thành viên.

6. Cân bằng lợi ích giữa các nhóm nước trong EU trên cơ sở pháp lý vững vàng.